

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10P/202/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324202440
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2024:8324202440.1

Uznesenie

Okresný súd Humenné v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX, všetci trvale bytom E. XX, toho času: Centrum pre deti a rodiny F., zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Stropkov, pracovisko Medzilaborce za účasti rodičov: G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX a H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, o návrhu: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina, o nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

I. Súd neodkladným opatrením ponecháva maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX v I. J. D. K. L. F., J. XXXX/XX, F., za účelom zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí.

II. Neodkladné opatrenie sa nariaďuje do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10P/195/2024, najdlhšie však na dobu šiestich mesiacov od vykonateľnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

1. Dňa 05.09.2024 bol tunajšiemu súdu doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal predĺžiť trvanie výchovného opatrenia pre maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX, D. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej spolu ako „maloleté deti,“) v Centre pre deti a rodiny F. za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí. Navrhovateľ v svojom návrhu uviedol, že rodinná história maloletých detí B. siaha do roku 2013, kedy sa začali prvýkrát vykonávať opatrenia SPODaSK a súd určil v roku 2017 dohľad nad výchovou z dôvodu nadmerného užívania alkoholu oboma rodičmi. Napriek tomu sa v rodine situácia nezmenila, rodičia aj naďalej požívali alkoholické nápoje a v rodine opakovane zasahovalo OR PZ Humenné. Od začiatku spolupráce rodičia vykazovali znaky patologického správania priamo súvisiaceho s dlhodobým užívaním alkoholických nápojov. Za účelom riešenia bola zvolaná prípadová konferencia. Výsledkom bol prísľub rodičov o absolvovaní ambulantnej liečby závislosti od alkoholu. Rodičia odmietli pobytovú formu liečenia. Zároveň bol podaný návrh na uloženie výchovného opatrenia – dohľad nad výchovou detí a povinnosť zúčastňovať sa poradenského procesu v I. J. D. K. L. F.. Rodičia znova nedodrжали svoj prísľub, nedodrжали ani nariadenia ambulantnej liečby, porušili abstinenciu. Znova sa zopakoval model z minulosti a prezentovanie sa rodičov, že je všetko v poriadku, čo vôbec nebolo v súlade s realitou. Informácie nie len od susedov o dlhodobom užívaní alkoholických nápojov, ale aj zistenie priamo v domácnosti počas terénnej sociálnej práce v prirodzenom prostredí maloletých detí nasvedčovali tomu, že sa situácia nezlepšuje. Už v ranných hodinách boli obaja rodičia pod značným vplyvom alkoholu. Bola kontaktovaná stará matka, ktorá maloleté deti ešte v ten deň odviezla do Humenného. Následne boli neodkladným opatrením maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Matka maloletých detí p. H. pod tlakom okolností nastúpila na pobytovú formu liečby závislosti od alkoholu. Otec maloletých detí neprestal užívať alkohol ani počas

liečby matky, čo malo za následok odchod starej matky z domácnosti. J. H. svoj liečebný proces ukončila predčasne pred Vianocami.

Po návrate z liečenia pri konzultáciách v CDR otvorene rozprávala o pití alkoholu a násilí v rodine. Uviedla incident, ktorý sa stal počas Vianoc, keď otec zaútočil na maloletého A., pretože mu ukryl fľašu s alkoholom. Matka sa snažila incidentu zabrániť, čo spôsobilo, že p. B. presmeroval svoju agresivitu na matku. Podobné incidenty sa v rodine opakovali nespočetne krát. Pitie alkoholu oboch rodičov pokračovalo aj po súdnom pojednávaní vo veci zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia dňa 24.01.2024, kde obaja rodičia prezentovali, že svoju situáciu budú riešiť nástupom na ústavne protialkoholické liečenie. J. H. opakovane nastúpila na liečenie dňa 16.02.2024 do J. M. N. H. a dodržala odporúčanú liečbu. Domov bola prepustená dňa 25.04.2024. Otec napokon tiež súhlasil s pobytovou formou liečenia a dňa 06.05.2024 nastúpil do Psychiatrickej nemocnice v H..

J. H. po návrate z liečenia bolo umožňované I. J. D. K. L. F. stretávanie sa s maloletými deťmi 2x cez týždeň v CDR v Stakčine a každý druhý víkend si maloleté deti mohli vziať domov. Celé letné prázdniny bolo mal. deťom napriek nesúhlasu navrhovateľa umožnené byť s matkou doma v obci E.. Navrhovali pre deti v mesiaci júl absolvovať detský tábor, čo údajne matka maloletých detí odmietla z dôvodu, že A. už v tábore bol.

Po prepustení otca z nemocnice dňa 15.07.2024, p. B. po troch dňoch odišiel na mesiac do Rakúska za prácou. Na Slovensko sa vrátil 17.08.2024.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, Pracovisko Snina dňa 31.05.2024 obdržal správu z Centra pre deti a rodiny o bio-psycho-sociálnom vývine maloletých detí.

V záverečnom hodnotení mal. A. sa uvádza, že od príchodu do CDR badať zlepšenie sa v správaní, Lukáš rešpektuje authority, má však sklony k manipulácii. Vždy hľadá, akým spôsobom by sa dali získať výhody. Je ľahko ovplyvniteľný, nevníma problémy a dôsledky svojho zmýšľania a konania. Vníma len to, čo mu vyhovuje. Postupne nadobúda pocit istoty a bezpečia. Vyhľadáva spoločnosť dospelých, rozpráva o rodine a problémoch, ktoré musel riešiť. Má snahu vyhýbať sa problémom tým, že používa klamstvá. Príprava na vyučovanie sa odzrkadľuje na vylepšení prospechu.

V záverečnom hodnotení mal. Tiny sa uvádza, že v škole dosahuje dobré výsledky, často je však nesústredená, nesleduje požiadavky, ktoré vyžaduje učiteľka a následne nevie čo má robiť. Prevláda u nej hravosť, preto má snahu úlohy nerobiť, zatajiť. Psychosomatické tempo je pri učení spomalené. Potrebuje individuálny prístup. Je potrebná motivácia a kontrola. Slovná zásoba je na primeranej úrovni. Výslovnosť nie je čistá, prevláda porucha výslovnosti r-rotacizmus. Zlepšila sa vo všetkých oblastiach.

V záverečnom hodnotení mal. D. sa uvádza, že po príchode potreboval viac času na adaptáciu. Spočiatku mal problém si zvyknúť na nové pravidlá a režim dňa. Bol rozčítlivený, uplakáný, odmietal počúvať. Chcel, aby bolo všetko podľa neho. Postupne sa zadaptoval a nastali zmeny k lepšiemu. Postupne sa učil, že je potrebné pravidelne si umývať ruky, zuby so zubnou pastou, ustlať si posteľ, odkladať oblečenie. Osvojil si, že chodí spať skôr a aj cez obed oddychuje. Zlepšil sa aj v správaní, viac počúva a rešpektuje vychovávateľov.

Dňa 27.08.2024 bolo úradu doručené zhodnotenie pobytu maloletých detí v CDR, kde sa uvádza, že: „maloletí boli pri príchode utiahnutejší, najviac komunikatívny bol A.. Postupom času sa osmelili, D. si na prostredie samostatnej skupiny rýchlo zvykol, menším problémom bolo pre deti si zvyknúť na pravidlá a režim vo výchove. U D. bol na začiatku problém s dorozumievaním, napriek svojej komunikatívni mu nebolo rozumieť takmer každé druhé slovo. Na základe tejto skutočnosti ho zapojili do logopedických intervencií v prostredí materskej školy. Mal. deťom bolo počas pobytu v CDR poskytované psychologické poradenstvo a intervencie zamerané na ich aktuálne prežívanie a tiež individuálna prevencia užívania návykových látok. Súrodenci počas psychologického poradenstva vyjadrili túžbu vrátiť sa domov k rodičom. Pri ďalších rozhovoroch s deťmi si všimli, že C. pri otázkach týkajúcich sa rodičov pozerala na A. a čakala na súhlas, či na otázku môže odpovedať. A. bol naučený odpovedať na otázky tak, aby neprezradil prípadné zlyhanie rodičov, čo vnímajú ako rizikový faktor aj v prípade návratu detí do biologickej rodiny. Počas pobytu v CDR sa komunikácia zlepšila, dokázali sa zdôveriť so svojimi obavami. Avšak po prázdninovom pobyte detí v domácom prostredí sa úroveň komunikácie vrátila na úroveň ako pri príchode, kedy odpovedal prevažne A. a C. čakala na jeho súhlas.

Pobyt v CDR bol pre maloletých prospešný, osvojili si pravidlá a režim vo výchove. A. a C. si výrazne zlepšili školský prospech, D. si výrazne zlepšil komunikačnú schopnosť vďaka logopedickým intervenciám, ktoré poskytuje i naďalej. K rodičom majú deti pozitívny vzťah, silné a pozitívne súrodenecké väzby vnímame aj vzájomne medzi samotnými súrodencami. Vzhľadom len na nedávne ukončenie psychiatrickej liečby otca odporúčajú predĺžiť výchovné opatrenie. Prípadné zlyhanie rodičov, následné opakované vyňatie z rodiny by malo na deti výrazne negatívny dopad. Maloleté deti potrebujú stabilné prostredie pre svoj ďalší vývoj a rozvoj. Predĺženie výchovného opatrenia by tiež

mohlo poskytnúť pre rodičov priestor na vytvorenie stabilnejšieho zázemia pre deti ale aj pre rodičov samotných. Pre deti je tiež prospešné, že v prostredí CDR im je poskytovaná pravidelná psychologická starostlivosť a najmä pre maloletého D. je veľmi dôležitá poskytovaná logopedická starostlivosť, ktorú by v materskej škole v mieste bydliska nemal dostupnú.“

Liečba závislostí nespočíva len v biologickej a psychologickej liečbe, ktorú absolvovali obaja rodičia, ale aj v liečbe sociálnej, v tejto fáze je potrebná pomoc pri opätovnom začleňovaní do rodinného systému, pomoc pri zvládaní stresových situácií bez požitia alkoholu a podpora aj ambulantnou formou. Práve za týmto účelom je vhodné predĺžiť výchovné opatrenie s možnosťou overiť si, či rodičia k liečbe pristupujú zodpovedne, či nedošlo k recidíve, či účinky absolvovanej liečby trvajú.

Je veľmi pozitívne, že obaja rodičia absolvovali liečenie, čo bolo hlavnou podmienkou, aby sa prehodnocovala životná situácia detí s možnosťou návratu detí do rodinného prostredia, ale liečba u oboch rodičov je v začiatočnom štádiu. Maloleté deti už v nízkom veku boli súčasťou narušeného rodinného systému, súčasťou nefunkčnej a ohrozujúcej rodiny. Deti svojich rodičov milujú a samozrejme, že chcú vyrastať v rodine, nie v zariadení, ale ich návrat do rodinného prostredia by mal byť trvalý a bezpečný. Opakované umiestnenie detí, by im spôsobilo ďalší traumatizujúci zážitok a mohlo by trvalo narušiť ich psychický vývin. Prešla však veľmi krátka doba na konštatovanie vhodnosti návratu detí do prirodzeného rodinného prostredia.

2. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Stropkov, pracovisko Medzilaborce, ako kolízny opatrovník mal. detí, zaslal tunajšiemu súdu správu zo dňa 12.09.2024, v ktorej uviedol, že rodičia maloletých detí sa dlhodobo potykajú s problémom s alkoholom a v súvislosti s tým zanedbávali starostlivosť o svoje maloleté deti. Maloleté deti boli svedkami požívania alkoholu v domácnosti a potýčok medzi rodičmi pod vplyvom alkoholu. Obom rodičom bola nariadená pobytová forma liečby závislosti od alkoholu. Obaja rodičia podstúpili liečbu závislosti v Psychiatrickej nemocnici v H.. Matka maloletých detí v čase od 16.02.2024 do 25.04.2024 a otec v čase od 06.05.2024 do 15.07.2024. Je pozitívne, že obaja rodičia absolvovali liečenie, ale liečba u oboch rodičov je v začiatočnom štádiu. Liečba závislostí nespočíva len v biologickej a psychologickej liečbe, ktorú absolvovali obaja rodičia, ale aj v liečbe sociálnej, v tejto fáze je potrebná pomoc pri opätovnom začleňovaní do rodinného systému, pomoc pri zvládaní stresových situácií bez požitia alkoholu a podpora aj ambulantnou formou. Úrad súhlasí s návrhom, že práve za týmto účelom je vhodné predĺžiť výchovné opatrenie s možnosťou overiť si, či rodičia k liečbe pristupujú zodpovedne, či neprišlo k recidíve a či účinky absolvovanej liečby trvajú.

3. Dňa 16.09.2024 bolo tunajšiemu súdu doručené vyjadrenie rodičov k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Vo vyjadrení je uvedené, že rodičia s predmetným návrhom vyjadrujú nesúhlas. Rodičia ďalej uviedli, že hlavným dôvodom vyňatia detí z rodiny bolo požívanie alkoholu a následné hádky. Z toho dôvodu bolo rodičom navrhnuté absolvovať protialkoholické liečenie ústavnou formou. Obaja rodičia ústavné protialkoholické liečenie absolvovali. Matka v dobe od 16.02.2024 do 25.04.2024 a otec v dobe od 06.05.2024 do 12.07.2024. Obaja rodičia po ukončení liečenia abstinujú, pričom otec detí začal abstinovať už počas liečby matky, o čom svedčí aj to, že otec často navštevoval deti v CDR a taktiež bol s nimi po celý čas v čase jarných prázdnin a veľkonočných sviatkov. Rodinné a sociálne pomery v rodine sa zlepšili. Obaja rodičia naďalej úspešne abstinujú, hádky ustali a ich partnerský vzťah sa zlepšil a upevnil. Situácia v rodine sa výrazne zlepšila, preto nevidia žiaden dôvod na predĺženie výchovného opatrenia. Preto žiadajú, aby boli mal. deti vrátené do ich starostlivosti.

4. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa §132 CSP, uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 CSP, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa §325 ods.1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

12. V zmysle citovaných zákonných ustanovení (CSP) sa na nariadenie neodkladného opatrenia alternatívne vyžaduje splnenie dvoch predpokladov; prvým z nich je potreba bezodkladnosti úpravy pomerov alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Charakteristickým znakom neodkladného opatrenia je jeho (dočasný) charakter, t.j. upravujú sa ním pomery, alebo zabezpečuje, že exekúcia nebude ohrozená do doby, než súd vydá vo veci samej konečné rozhodnutie. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej (aj keď len dočasnej) úpravy právnych pomerov by bolo právo dotknutého subjektu ohrozené. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako aj osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo ohrozenia exekúcie (znemožnenie budúceho výkonu rozhodnutia). Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný predbežný charakter. Z tohto dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť žaloby návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (uznesenie NS SR sp.zn. 2Mcd0 3/2010). Z vyššie uvedeného je zrejmé, že neodkladné opatrenia vo veciach maloletých upravujú najmä ochranu maloletého. Účelom uvedenej úpravy je okamžitá ochrana života, zdravia alebo vývoja dieťaťa, ak je tu dôvodná hrozba.

13. Súd po oboznámení sa s návrhom, rodnými listami mal. detí, ako aj vlastnou činnosťou má za preukázané, že situácia v rodine je dlhodobo zložitá a rodičia sa dlhodobo potykajú s problémom s alkoholom, na základe čoho bolo tunajším súdom rozsudkom, sp. zn. 10P/326/2023 zo dňa 01.03.2024, nariadené výchovné opatrenie a to pobyť maloletých detí v I. J. D. K. L. F. na dobu šiestich mesiacov za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov. V súčasnosti je vedené konanie pod sp. zn. 10P/195/2024 o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina o pokračovanie výchovného opatrenia uloženého rozsudkom dňa 01.03.2024, sp. zn. 10P/326/2023 a to pobyť maloletých detí v I. J. D. K. L. F. na dobu šiestich mesiacov za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí.

14. Na základe vyjadrení účastníkov má súd za preukázané, že rodičia maloletých detí absolvovali pobytovú formu liečby závislosti od alkoholu. Zo spisového materiálu a predložených dôkazov však nie je možné overiť, či bola predmetná liečba úspešná. Vo vyjadrení doručenom dňa 16.09.2024 síce rodičia uviedli, že abstínujú, avšak k svojmu vyjadreniu nedoložili o predmetnej informácii žiaden dôkaz. Súd má za to, že je potrebné maloletým deťom zabezpečiť stabilné prostredie pre ich ďalší vývoj a rozvoj. Zo spisového materiálu vyplýva, že maloleté deti v Centre pre deti a rodiny prosperujú. V starostlivosti centra je dokonca maloletým deťom poskytovaná starostlivosť nad rámec toho čo by bolo maloletým deťom možné poskytnúť v domácom prostredí – je potrebné vyzdvihnúť najmä logopedickú intervenciu u mal. D. a pravidelne poskytované psychologické poradenstvo maloletým. Zreteľné prosperovanie u A. a C. je viditeľné aj na ich školskom prospechu. Rovnako tak je stále zachovávaný styk rodičov s maloletými deťmi, preto väzba maloletých detí na rodičov zostane zachovaná. Maloleté deti prirodzene vyjadrujú túžbu vrátiť sa do starostlivosti svojich rodičov, avšak je práve v ich najlepšom záujme aby bol ich návrat do rodinného prostredia trvalý a bezpečný. Prípadné ďalšie zlyhanie rodičov a následné opakované vyňatie z rodiny by malo na deti výrazný negatívny dopad. Súd zdôrazňuje, že v súčasnosti prebieha riadne konanie pod sp. zn. 10P/195/2024 o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné,

pracovisko Snina o pokračovanie výchovného opatrenia uloženého rozsudkom dňa 01.03.2024, sp. zn. 10P/326/2023 a to pokračovania pobytu maloletých detí v I. J. D. K. L. F.. V uvedenom konaní bude súd riadne skúmať skutočný stav vecí, najmä to, či u rodičov došlo k takej zmene, ktorá je stabilná a odôvodňuje navrátenie mal. detí do rodinného prostredia, preto bude súd po súhlase rodičov žiadať lekárske správy, ktoré skutočne preukážu abstinenciu rodičov. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na skutočnosť, že v rodine bol problém s alkoholom na strane rodičov, dlhodobým problémom a rodičia maloletých detí neabsolvovali protialkoholické liečenie dobrovoľne, ale pod tlakom vzniknutých okolností a to v čase, keď boli maloleté deti z rodinného prostredia vyňaté. Dovtedy nariadené výchovné opatrenia nemali na rodičov a ich problém s alkoholom žiaden účinok. Vzhľadom na to, že v konaní o neodkladnom opatrení nie je možné prešetriť skutočný stav vecí bez predloženia relevantných dôkazov účastníkmi konania, nakoľko prevažuje rýchlosť konania, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Zároveň súd rozhodol, že toto neodkladné opatrenie platí do rozhodnutia vo veci samej vedenej pod sp. zn. 10P/195/2024, najdlhšie však na dobu šiestich mesiacov od vykonateľnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.